

COAT

Climate-ecological Observatory Arctic Tundra

Dálkkádatrievdamiid jođanis duođašteapmi ja gieđahallan

Davvin lieggana njeallje geardde jođaneappot go muđui máilmmis. Dáppe vuhttojit muhtun dat vuosttaš ja stuorámus rievdamat luonddus, ja dát rievdamat bohtet dovdot miehtá máilmmi. Dárkunvuogádat COAT gávdná ja duođašta daid rievdamiid Finnmárkkus ja Svalbárddas. Dainnalágiin addá COAT dieđalaš vuođu ja einnostusaid maid Norga ja riikkaidgaskasaš servodat sáhtta atnit gieđahallat dálkkádatroasu váikkuhusaid lundui.

Máilmminjunuš dárkunvuogádat

- Dárkilis dihtorjođihuvvon modeallat mat einnostit dálkkádatváikkuhusaid ekovuogádagaide ja biologalaš šláddivjuhtii.
- Dálkestašuvnnat, temperaturmihttárat ja eará sensorat mat gozihit dálkkádat- ja ekovuogádaga Nuorta-Finmmárkkus ja Oarje-Spitsbergenis.
- Njiččehasaidda ja lottiid olles šládjaservodagaid gozihit jienai- guin ja govaiguin.
- Šaddodaga ja šaddodatvahágiid analysat gáiddusmihtidemiid vuođu satelihtaiguin ja dronaiguin.
- Dučkanguovllus registreret jahkásaččat ja vuogádatlaččat olles eallámušráidduid biobuvttademiid; šattuid rájes boraspiriidda rádjái.
- Golbma bistevaš ja mánnga sirdevaš gieddestašuvnna, fievrut ja gieddebargoneavvut sihke geassái ja dálvá, kantuvra, vuorkásadji ja bargit Longyearbyenis, Ny-Ålesundas ja Čáhcesullos.
- Rutiinnat ovttasdoaimmat báikegottiin ja hálddašaneiseválddiiguin.

Dehálaš máhttobuvttadeapmi

- COAT lea almmuhan dieđuid lagabui 300 dieđalaš čállosiin.
- COAT dutkit leat Ártalaš ráđi "Arctic Biodiversity Assessment" raportta válđočállit ja COAT dieđut leat guovddážiis das.
- Guovvamánu 24. beaivvi 2022 rájes lea dušše COAT mii addá máilbmái ekovuogádatdievatlaš dieđuid dálkkádatrievdamat váikkuhusaid birra Eurásia oasis Ártkatisis.

Govva: Moritz Klinghardt

2010

Oassin ráđdehusa davviguovvovuoheamis oázžu UiT bargun plánet máilmminjunuš dárkunvuogádaga duođaštan dihte dálkkádatrievdamiid váikkuhusaid ártkalaš eananguovlluide

2013

COAT buktá vuosttaš raportta mas čoahkkáigeassá dutkanbohtosiid dan rádjái ja mas buktá plána viidáset bargui..

2015

COAT bohtá Dutkanráđi kártii "Norsk veikart for forskningsinfrastruktur". Olggaldas juolludeamit ja siskkáldas ruđat UiT Norgga ártkalaš universitehtas ja ovttasbargoásahusain mat dahket oktiibuot 247 MNOK, leat huksen infrastruktuorra.

2024

COAT oázžu 20 MNOK doaimmaruhtan bušeahttašiehtadusas ráđdehusbellodagaid (BB ja GB) ja SG gaskka. Ovttasbargoaleat ásahtit guhkesáigásaš siehtahusa ja vuođuđit COAT: a guovddážiin dáinna ruhtademiin.

COAT lea earret eará duođaštan ahte

- Finnmárku ja Svalbárda leat jođanit guođđime dan dálkkádatsona masa ovdal leat gullan.
- Miljovnna hektára ártkalaš vuovdi fallehuvvui 2000-logus garrasit dan dihte go lastamáđut bohtet davvelebbui lieggaset dálkkádaga dihte.
- Billahuvvan ja jápmán vuovdi vurke unnit karbona, lea heajut guohtuneanan bohccuide ja dat unnida vuovdealáhusa árvoháhkama. Dakkár vuovddis lea maid unnit biologalaš šláddivjuohta.
- Lottit mat monnejit váriin ja duoddariin mat vuovdiluvvet, borahallet dájvjiibut lassáneaddji boraspiriide.
- Olles ártkalaš šlájaid šládjaservodat lea unnume.

23 MNOK jahkásaččat várrejuvnon doaimmaruhtan COAT: i addá Norgii

- Gearggusvuođa ja doaimmanvejolašvuođa dálkkádat- ja luondduroasus.
- Riikkaidgaskasaš njunušdutkan alla servodatrelevánsain.
- Posišuvnna njunuš riikkaidgaskasaš máhtobuvttadeaddjin dálkkádatrievdamiid ja dálkkádatroasu váikkuhusaid birra davviguovlluin.

Rolf Anker Ims

COAT jođiheaddji – Ekologijaprofessor

rolf.ims@uit.no
+47 77 64 64 76
+47 915 44 576

